

İlkokulda Müzik Dersleri Branş Öğretmenleri Tarafından mı Verilmeli? Ebeveyn Değerlendirmeleri

Dr. Öğr. Üyesi Songül PEKTAŞ*

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Amasya / Türkiye,
songul.pektas@amasya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3824-1518

Öz

Bu çalışma, ilkokullarda müzik derslerinin sınıf öğretmenleri mi yoksa müzik branş öğretmenleri tarafından mı verilmesi gerektiğine yönelik ebeveyn görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmış olup, evreni 2023-2024 eğitim-öğretim yılında çocukları ilkokula devam eden veliler oluşturmaktadır. Örneklemi ise rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenen 94 veli ile sınırlıdır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen ve Google Formlar aracılığıyla oluşturulan çevrim içi bir anket yoluyla toplanmıştır. Anket bağlantısı WhatsApp üzerinden velilere iletilmiş, ulaştırılan formlar doğrultusunda 94 geçerli yanıt elde edilmiştir. Elde edilen veriler yüzde dağılımları ve grafik analizleriyle çözümlenmiştir. Araştırma bulguları, ebeveynlerin büyük çoğunluğunun müzik derslerinin alanında uzman branş öğretmenleri tarafından verilmesini daha uygun bulduğunu göstermektedir. Bu sonuç, müzik eğitiminin niteliğini artırmak adına branş öğretmenlerinin ilkokullarda daha aktif rol alması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik dersi; Müzik öğretmenleri; Sınıf öğretmenleri; Branş öğretmenleri; Ebeveyn görüşü.

* Sorumlu Yazar. Tel: +90 507 230 27 10

Makale Tarih Bilgisi. Gönderim: 25.11.2024, Kabul: 11.08.2025, Erken Görüntüm: Mart, 2026, Basım: Haziran, 2026

© 2026. Kalem Eğitim ve Sağlık Hizmetleri Vakfı. Bütün Hakları Saklıdır. ISSN: 2146-5606, e-ISSN: 2687-6574

Should Music Lessons Be Given by Branch Teachers in Primary School?

Abstract

This study aims to explore parents' opinions regarding whether music lessons in primary schools should be taught by classroom teachers or specialized music teachers. A descriptive survey model was employed in the research. The study population consisted of parents whose children were attending primary school during the 2023-2024 academic year. The sample comprised 94 parents selected through random sampling. Data were collected via an online questionnaire developed by the researcher and created using Google Forms. The survey link was shared with parents via WhatsApp, resulting in 94 valid responses. The collected data were analyzed using percentage distributions and graphical representations. The findings indicate that the majority of parents believe music lessons should be delivered by subject-specialist music teachers. This result highlights the need for greater involvement of music educators in primary schools to enhance the quality of music education.

Keywords: Music lesson; Music teachers; Classroom teachers; Branch teachers; Parental opinion.

Extended Summary

Purpose

Wherever human life has existed, music has also been present, exerting its influence throughout every period of human history. Levitin (2006) emphasizes that music is not merely an aesthetic experience, but also a cognitive process directly related to the functioning of the human brain. In this respect, music serves as an important medium of interaction at both individual and social levels. Music lessons contribute to students developing harmonious relationships with their peers and improving themselves in a more collaborative and inclusive learning environment (Saydam, 2003). These improvements include creativity, which varies according to students' age, developmental level, and interests, and academic success by contributing to multiple areas of development (Göğüş, 2008; Şendurur and Barış, 2002). Furthermore, music lessons can contribute to individuals learning national values and understanding their duties and responsibilities towards these values (Saydam, 2003). High-quality music education provided during the school years supports children's cognitive and academic development, the-

reby enhancing their overall achievement (Şendurur and Barış, 2002). These findings are also consistent with other studies demonstrating the positive effects of music education on intellectual development (Costa-Giomi, 1999; Hille et al., 2011). Music education not only fosters artistic development but also represents a multifaceted field of education that contributes to individuals' social, cognitive, and emotional growth (Hall, 2018).

Due to the prominent contributions of music education, this study aimed to obtain parents' opinions on whether music lessons should be given by classroom teachers or specialized music teachers in primary school.

Method

In this study, a descriptive survey model, which is one of the quantitative research methods, was used. The target population consisted of parents whose children were attending primary school during the 2023-2024 academic year. The sample comprised 94 parents of primary school students selected through random sampling. The data were collected online in order to reach people more easily. The survey questions were prepared by the researcher and administered via Google Forms. Afterwards, a survey link was created that could be shared with the students' parents. The resulting survey link was sent to the students' parents via WhatsApp on a voluntary basis, thereby obtaining a total of 94 survey forms. The data obtained were analyzed and interpreted with percentage distributions and graphical analysis.

Results

The results of the research indicated that students' parents had a wide range of opinions about music education in primary school. Among the opinions received regarding whether music lesson hours provided in primary school are sufficient, it was determined that 68.1% of the respondents suggested that the lesson hours were sufficient while 31.9% suggested that the lesson hours should be increased. In addition, 56.4% of the respondents suggested that classroom teachers were sufficient for activities that reveal students' interests and talents in music while 43.6% suggested they were inadequate. Furthermore, 46.8% of the respondents suggested that classroom teachers used the music lesson time for its purpose, 44.7% suggested that they used the music lesson time appropriately based on their level of interest and competence, and 8.5% suggested that they did not use the music lesson time purposefully at all. Regarding student developmental levels, 75.5% of the respondents suggested these levels did not inhibit specialized music teachers

from providing better music education than classroom teachers, whereas just 4.3% suggested specialized music teachers were incapable of providing better education than classroom teachers when considering the developmental level of primary school students. When assessing whether the role or skills of a teacher may have a greater impact on students' levels, 41.5% suggested the teacher's skill was more important than being a classroom teacher or a specialized music teacher, 23.4% suggested being a classroom teacher or a specialized music teacher was more important, and the remaining 35.1% suggested the teacher's skill may partially be more important. Finally, regarding the overall educational approach, the majority of the respondents, 76.6%, agreed that specialized music teachers should teach music lessons while 23.4% suggested classroom teachers should do so.

Discussion

In this research, parents' opinions surrounding the question of whether music lessons should be given by classroom teachers or specialized music teachers in primary school were examined. The results indicated that most parents believed that specialized music teachers should teach primary school music lessons. With respect to those lessons, the number of music lesson hours provided in primary school was sufficient for the majority of parents as well. Nevertheless, the parents had mixed opinions regarding whether the classroom teachers who teach music lessons in primary school are sufficient for carrying out activities that reveal students' interests and abilities in music. For example, parents expressed mixed views on whether classroom teachers were able to use the music lesson purposefully.

Conclusion

As a result of this research, it may be recommended to encourage specialized music teachers to take part in music lessons, to prepare music education-oriented skill development programs for classroom teachers, and to organize various projects or seminars to increase parent participation and awareness at the primary school level.

Giriş

Müzik, bireylerin duygu ve düşüncelerini ifade etmelerinde, toplumsal iletişimi sağlamalarında etkili bir araç olmasının yanı sıra, kültürel bir yapı unsuru ve bilimsel araştırmalara konu olan çok yönlü bir olgudur (Babacan ve ark., 2011). Toplumların tarihsel gelişim sürecinde bir iletişim biçimi olarak ortaya çıkan müzik, evrensel bir dile sahip olması nedeniyle zaman ve mekân

sınırlarını aşan bir niteliğe sahiptir (Soysal ve ark., 2005). İnsan hayatının olduğu her yerde müzik de var olmuş, insanlık tarihinin her döneminde etkisini göstermiştir. Levitin (2006), müziğin yalnızca estetik bir deneyim değil, aynı zamanda insan beyninin işleyişiyle doğrudan ilişkili bilişsel bir süreç olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda müzik hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli bir etkileşim aracıdır.

Müzik ve insan arasındaki etkileşim, karşılıklı ve dinamik bir süreç olarak birbirini etkilemektedir (İmik, 2014). Bireyler, müzik sayesinde hem kendi kültürleri hem de farklı kültürler hakkında bilgi edinmekte, kendilerini daha etkili ve net bir şekilde ifade edebilmektedir. Ayrıca içinde buldukları toplumda anlamlı bir yer edinmelerine olanak sağlayarak kalıcı öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır (Yıldız, 2002). Bu bağlamda, müziğin işlevsel rolünü eğitim aracılığıyla yerine getirmesi, müzik eğitimi ve müziksel eğitimin önemini ortaya koymaktadır.

Eğitimin temel tanımlarından hareketle, müzik ile eğitim arasındaki ilişki daha net ve kapsamlı bir şekilde açıklanabilir. Eğitim, bireyin belirli kazanımları edinmesini ve bu kazanımları hayata geçirmesini sağlayan sistematik bir süreçtir (Yokuş ve Yokuş, 2010). Bu süreçte amaç, bireylerin mevcut yeteneklerini keşfetmek ve aynı zamanda henüz farkına varılmamış potansiyellerini geliştirmektir (Karlı, 2010). Bu bağlamda, müzik yalnızca bir sanat dalı olarak değil, aynı zamanda etkili bir eğitim aracı olarak da önem taşımaktadır. Çünkü müzik, bireyin hayatında önemli bir eğitim alanı olarak yer almakta ve bu alandaki eğitsel işlevini müzik eğitimi aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Dahası, eğitim alanı olarak müzik, sadece müzik konularının öğretilmesiyle sınırlı kalmayıp, bireylerin estetik duyarlılıklarını geliştirmelerine ve disiplinler arası yaklaşımlarla farklı dersler arasında bağlantılar kurmalarına da olanak sağlamaktadır (Uçan, 1994). Bu kapsamda, eğitsel müzik çerçevesinde öğretilen ve kullanılan şarkılar, bireylerde istenilen davranış değişikliklerini oluşturmada önemli bir rol oynamaktadır (Umuzdaş, 2017). Bunun yanı sıra, sağlıklı ve dengeli bir psikolojik yapı ile kişilik gelişimi açısından da müzik eğitiminin vazgeçilmez bir yeri vardır (Öz, 2001). Özellikle erken yaşlarda verilen etkili müzik çalışmaları, çocukların zihinsel işleyişine ve gelişimine olumlu katkılar sunmaktadır (Topoğlu, 2014). Tüm bu nedenlerden ötürü, ilköğretim düzeyinde müzik eğitimi giderek daha fazla önem kazanmakta ve çocukların çok yönlü gelişiminde kritik bir araç olmaktadır.

9-12 yaş aralığı, müzik eğitimi açısından özel ve kritik bir dönem olarak kabul edilmektedir. Bu yaş grubu, çocukların müziksel potansiyellerinin en verimli şekilde gelişebildiği bir evre olarak görülmektedir (Yeşilyaprak, 2003). İlkokullarda müzik eğitiminin temel amacı, öğrencilerin tüm gelişim alanlarına katkı sağlamakla birlikte, müzik alanındaki becerilerini geliştirmektir (Kocabaş ve Selçioğlu, 2010). Bunun yanı sıra, müzik eğitimi öğrenmenin kalıcı ve anlamlı olmasında önemli bir rol oynamakta, öğrenme sürecinin etkinliğini ve işlevselliğini artırmaktadır (Yıldız, 2002).

Müzik dersi, ilköğretim müfredatındaki diğer derslere kıyasla çocuklarda yaratıcılığın daha fazla gelişmesini sağlayan bir alan olarak ön plana çıkmaktadır (Helvacı, 2012). Yapılan araştırmalar, müziğin çocukların bilişsel becerilerinin gelişimine önemli katkılar sağladığını ve müzik ile bilişsel alanlar arasında güçlü ve karşılıklı etkileşimli bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır (Eser, 2010; Schellenberg, 2005). Ayrıca müzik, kavramların ve yargıların öğrenilmesini kolaylaştırmakta ve bilgilerin zihinde kalıcı olmasına destek olmaktadır (Başer, 2004; Yener ve Öztürk, 2008).

Bu nedenle, ilköğretim düzeyinde müzik eğitimi, çocukların çok yönlü gelişimi için vazgeçilmez olduğu gibi, akademik başarı ve hayat boyu öğrenme süreçlerinin desteklenmesinde de kritik bir rol oynamaktadır (Hallam, 2010).

Öğrenme etkinlikleri içerisinde müziğin kullanılması, kavramların öğrenilmesini önemli ölçüde kolaylaştırmaktadır (Babaç ve Yıldız, 2018). Müzik eğitimi, dinleme becerilerinin gelişiminde etkin bir rol oynayarak, çocukların sadece müzik alanında değil, diğer derslerde de anlama ve dinleme becerilerini artırmalarına katkı sağlamaktadır (Selçuk ve ark., 2004). Ayrıca müzik eğitimi dilin etkili ve akıcı kullanılmasını, seslerin ve kelimelerin doğru telaffuz edilmesini destekleyerek, dil gelişimi açısından önemli bir eğitim alanı olarak görülmektedir (Babaç ve Yıldız, 2018; Gordon, 2007).

Bununla birlikte, müzik eğitimi sadece bilişsel gelişimle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda bireylerin sosyal becerilerinin gelişiminde de kritik bir rol oynamaktadır. Müzikli çalışmalar, çocukların sosyalleşme ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir araçtır (Tezel-Şahin, 2006). Müzik dersleri, öğrencilere hem bireysel hem de grup hâlinde çalışma imkânı sunarak, kendilerini daha rahat ve etkili ifade etmelerine olanak sağlar (Güven, 2011). Ayrıca müzik eğitimi çocukların empati, iş birliği ve duygusal farkındalık gibi kişilerarası

becerilerini geliştirmede önemli katkılar sunmaktadır (Hallam, 2010; Saarikallio ve Erkkilä, 2007). Araştırmalar, müzik eğitiminin çocukların bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklediğini ve akademik başarı ile pozitif ilişki içerisinde olduğunu göstermektedir (Schellenberg, 2005; Hille ve ark., 2011). Sonuç olarak, etkili ve verimli bir müzik eğitimi, çocukların kişilerarası ilişkilerini güçlendirerek sosyal gelişimlerini desteklemenin yanı sıra, onların akademik ve kişisel gelişimlerine de önemli katkılar sağlamaktadır (Özdemir ve Yıldız, 2010; Hallam, 2010).

Müzik dersi, öğrencilerin sosyal uyum becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu süreçte, öğrencilerin daha demokratik ve katılımcı bir ortamda kendilerini ifade etmeleri mümkün olabilmektedir (Saydam, 2003). Ayrıca müzik eğitimi kişiler arası iletişim ve iş birliği becerilerini artırmakla kalmaz, farklı bakış açılarına saygı duyma ve empati geliştirme yeteneklerini de destekler (Hall, 2018; Davidson ve Good, 2002). Bununla birlikte, yaş, seviye ve ilgiye uygun müzik eğitimi, öğrencilerin yaratıcılıklarını artırmada etkili olmaktadır (Göğüş, 2008). Müzik aracılığıyla bireyler milli ve kültürel değerlerini öğrenirken, bu değerlere karşı sorumluluk bilinci de geliştirmektedirler (Saydam, 2003). Okul döneminde verilen kaliteli müzik eğitimi, çocukların bilişsel ve akademik gelişimini destekleyerek, genel başarılarını artırmaktadır (Şendurur ve Barış, 2002). Bu bulgular, müzik eğitiminin zihinsel gelişim üzerindeki olumlu etkisini gösteren diğer araştırmalarla da uyumludur (Costa-Giomi, 1999; Hille ve ark., 2011). Müzik eğitimi sadece sanatsal gelişimi desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda bireylerin sosyal, bilişsel ve duygusal gelişimlerine de katkı sağlayan çok yönlü bir eğitim alanıdır (Hall, 2018).

Müzik eğitiminin çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimindeki önemi giderek daha fazla kabul görmektedir. Bu nedenle, çocuklara müziği sevdiren ve onların müzik alanındaki yeteneklerini ve becerilerini keşfetmelerine olanak tanıyan nitelikli eğitim programlarının uygulanması büyük bir gereklilik hâline gelmiştir (Ercan, 2006). Bu sürecin başarılı olmasında, müzik eğitimi okul ortamında gerçekleştiren öğretmenlerin rolü kritik bir önem taşımaktadır. Özellikle ilkökul düzeyinde müzik eğitimi genellikle sınıf öğretmenleri tarafından verilmekte olup, bu durum öğretmenlerin hem müzik bilgisi hem de öğretim becerileri açısından donanımlı olmalarını zorunlu kılmaktadır (Afacan ve Şentürk, 2016). Sınıf öğretmenlerinin müzik alanındaki bilgi birikimi kadar, pedagojik yeterliliklerinin de geliştirilmesi gerek-

mektedir. Çünkü etkili müzik eğitimi, öğretmenin sadece teknik bilgisiyle değil, aynı zamanda öğrenciyle kurduğu etkileşim, motivasyon sağlama becerisi ve yaratıcı öğretim yöntemlerini uygulama kapasitesiyle de doğrudan ilişkilidir (Yıldız, 2002; Rickard ve ark., 2013). Alanında uzman müzik öğretmenleri, öğrencilerin müziksel gelişimlerini daha sistematik ve derinlemesine destekleyebilir; ancak sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimindeki yeterliliklerinin artırılması da müzik eğitimine erişimde fırsat eşitliğinin sağlanması açısından önemlidir (Hallam ve Creech, 2010).

Araştırmalar, müzik öğretiminde öğretmenin hem müziksel hem de pedagojik uzmanlığının öğrenci başarısı ve müzik sevgisinin gelişiminde belirleyici olduğunu göstermektedir (Hallam, 2010). Dolayısıyla, ilkökul müzik eğitiminin kalitesini artırmak için öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik sürekli destek ve eğitim programlarının düzenlenmesi kaçınılmazdır. Bu durum, çocukların müzikle kurdukları ilişkinin güçlenmesini ve müzik yoluyla çok yönlü gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Higgins, 2012).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın temel amacı, ilkökulda müzik derslerinin sınıf öğretmenleri mi yoksa müzik öğretmenleri tarafından mı verilmesi gerektiğine dair ebeveynlerin görüşlerini belirlemektir. Eğitim sürecinde öğretmenin rolü ve uzmanlık alanı, öğrencilerin öğrenme deneyimini doğrudan etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır (Darling-Hammond, 2000). Özellikle müzik eğitimi gibi özel beceri ve bilgi gerektiren alanlarda, öğretmenin alan bilgisi ve pedagojik yeterliliği, öğrencilerin gelişiminde kritik bir öneme sahiptir (Hallam, 2010).

Bu bağlamda, ilkökulda müzik derslerinin kim tarafından verilmesi gerektiği konusu, eğitim kalitesini ve müzik eğitiminin etkinliğini artırmak açısından büyük bir önem taşımaktadır. Müzik eğitimi, çocukların estetik gelişimini desteklemenin yanı sıra bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerini de geliştiren çok boyutlu bir eğitim alanıdır (Swanwick, 1999). Bu nedenle, müzik derslerinin hangi öğretmen tarafından yürütüleceği hem öğrencilerin müziksel yeteneklerinin gelişimi hem de genel eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesi açısından belirleyici olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın önemi ise ebeveynlerin bu konudaki algı ve beklentilerini ortaya koyarak, eğitim politikalarının ve uygulamalarının şekillendirilmesine katkı sağlamasında yatmaktadır. Ebeveyn görüşlerinin dikkate alınması,

eğitim programlarının daha ihtiyaç odaklı ve öğrenci merkezli tasarlanmasına olanak vermektedir. Ayrıca müzik eğitiminin kalitesinin artırılması, öğrencilerin akademik başarılarına ve kişisel gelişimlerine olumlu yansıtılabilmektedir (Rickard ve ark., 2013). Bu nedenle, çalışmanın bulguları hem eğitimciler hem de politika yapımcılar için yol gösterici nitelik taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın ana problemi, “İlkokulda müzik derslerini sınıf öğretmeni mi yoksa müzik öğretmeni mi vermelidir?” şeklinde belirlenmiştir. Araştırmanın alt problemleri ise aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1. Sizce müzik eğitimi ders saati artırılmalı mıdır?
2. Sizce müzik eğitimi derslerinde öğrencilerin müziğe olan ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkartan etkinlikleri yapmakta sınıf öğretmenleri yeterli midir?
3. Sizce sınıf öğretmenleri müzik ders süresini amacına uygun kullanabilmekte midir?
4. Sizce ilkokul öğrencilerinin gelişim düzeyleri müzik öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha iyi eğitim yapmasına engel midir?
5. Sizce müzik dersinde seviyeye uygun ders işleme, sınıf öğretmeni olup olmamaya göre değil, öğretmenin becerisine göre mi değişmektedir?
6. Sizce müzik eğitimi dersine sınıf öğretmenleri mi girmelidir?
7. Sizce müzik eğitimi dersine müzik öğretmenleri mi girmelidir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli tercih edilmiştir. Tarama modeli, geniş ve karmaşık bir evrende yer alan çok sayıda birey ya da öge hakkında genellemelere ulaşmak amacıyla, evrenin tamamı veya ondan seçilen bir örneklem üzerinde sistematik incelemeler yapılmasını ifade eder (Büyüköztürk ve ark., 2014). Benzer şekilde, Creswell (2014) tarama yöntemini, nicel verilerin toplandığı ve analiz edildiği geniş katılımlı araştırmalar için uygun bir yaklaşım olarak belirtmektedir. Bu bağlamda, çalışmada örneklem üzerinden toplanan verilerle evreni temsil eden genellemelere ulaşılması hedeflenmiştir. Elde edilen veriler, yüzdelik dağılımlar ve grafiksel analizler yoluyla çözümlenmiş ve bulgular doğrultusunda yorumlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2023-2024 eğitim-öğretim yılı içerisinde Tür-

kiye genelinde çocukları ilkokul kademesinde öğrenim gören öğrenci velileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise bu evren içerisinden basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden toplam 94 ilkokul öğrenci velisinden oluşmaktadır. Rastgele örnekleme yöntemi, her bireyin örnekleme seçilme olasılığının eşit olduğu bir seçim süreci sağladığı için çalışmanın genellenebilirliğini artırmak amacıyla tercih edilmiştir. Örneklem grubundaki veliler farklı sosyoekonomik düzeylerden ve çeşitli okul türlerinden seçilerek, araştırma bulgularının daha kapsayıcı ve temsili olması sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşabilmek ve veri toplama sürecini kolaylaştırmak amacıyla çevrim içi olarak elde edilmiştir. Bu doğrultuda, araştırmacı tarafından oluşturulan anket formu “Google Formlar” aracılığıyla dijital ortama aktarılmış ve paylaşılabilir bir bağlantı hâline getirilmiştir. Hazırlanan bu bağlantı, katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak ankete erişim sağlamaları amacıyla WhatsApp uygulaması üzerinden öğrenci velilerine iletilmiştir. Uygulama sonucunda, toplam 94 geçerli anket formu toplanmıştır. Araştırmada kullanılan çevrim içi anket formunun kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda görev yapan bir öğretim üyesi ile Temel Eğitim Anabilim Dalı’nda görev yapan bir öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Başlangıçta 10 sorudan oluşan anket formu, uzman görüşleri doğrultusunda içerik açısından gözden geçirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılarak soru sayısı 7’ye düşürülmüştür. Bu sayede, veri toplama aracının geçerlik ve güvenilirlik düzeyi artırılmıştır.

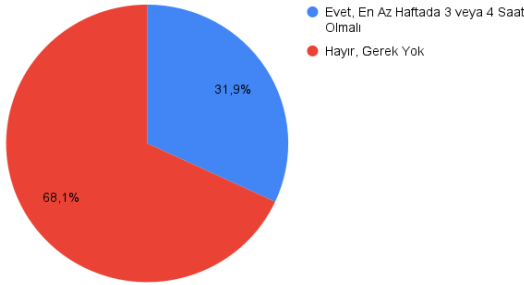
Araştırma Etiği

Bu çalışma kapsamında, araştırmaya başlamadan önce Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulundan 01.02.2024 tarihli ve 5903 sayılı karar ile etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmanın tüm uygulama süreci, ilgili etik kurul onayına uygun biçimde yürütülmüş olup, veri toplama sürecine etik onayın alınmasının ardından başlamıştır.

Bulgular ve Yorum

Bulgularda elde edilen veriler aşağıda grafikler ışığında incelenmiştir.

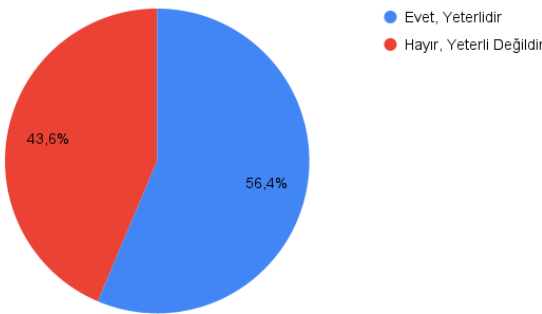
1- Sizce müzik eğitimi ders saati artırılmalı mıdır?



Grafik 1. Müzik Eğitimi Ders Saatinin Yeterliliğine Dair Ebeveyn Görüşleri

Grafik 1 incelendiğinde, ilkokul bünyesinde verilmekte olan müzik eğitimi ders saatinin yeterli olup olmadığına dair alınan görüşlerde, %68.1 oranında ders saatinin yeterli olduğu ve %31.9 oranında ders saatinin artırılması görüşü tespit edilmiştir.

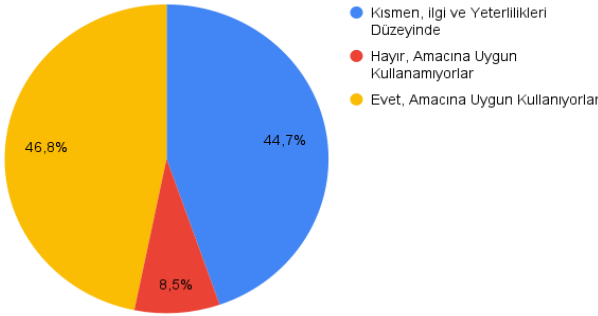
2- Sizce müzik eğitimi derslerinde öğrencilerin müziğe olan ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkartan etkinlikleri yapmakta sınıf öğretmenleri yeterli midir?



Grafik 2. Müzik Eğitiminde Sınıf Öğretmenlerinin Etkinlikler Konusunda Yeterliliğine Dair Ebeveyn Görüşleri

Grafik 2 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin müziğe olan ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkaran etkinliklerde %56.4 oranında yeterli oldukları, %43.6 oranda yetersiz kaldıkları görüşleri tespit edilmiştir. Yarıdan fazla görüşte, sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi için öğrencilere yeterli etkinlikler sağlayabildiği belirlenmiştir.

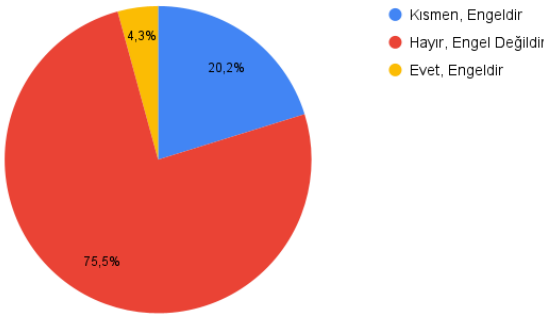
3- Sizce sınıf öğretmenleri müzik ders süresini amacına uygun kullanabilmekte midir?



Grafik 3. Sınıf Öğretmenlerinin Ders Süresini Uygun Kullanabilmesine Dair Ebeveyn Görüşleri

Grafik 3 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin müzik ders süresini %46.8 oranında amacına uygun kullandığı, %44.7 oranında ilgisi ve yeterlilikleri düzeyinde uygun kullanabildiği ve %8.5 oranında ise dersi süresini amacına uygun kullanamadıklarına dair görüşler tespit edilmiştir. %44.7 oranındaki en yüksek görüşe göre süreyi amacına uygun kullanabilmesinin, öğretmenin ilgi ve yeterlilikleri ölçütüne göre değişebileceği görüşü tespit edilmiştir.

4- Sizce ilkokul öğrencilerinin gelişim düzeyleri müzik öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha iyi bir eğitim yapmasına engel midir?

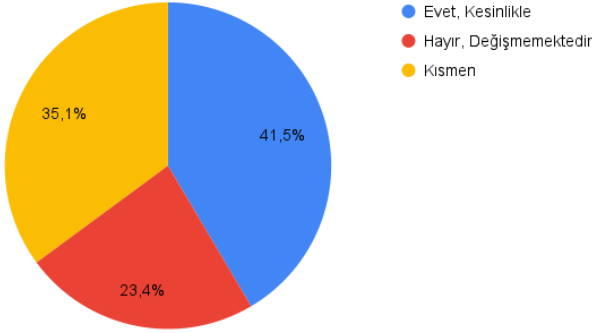


Grafik 4. Müzik Öğretmenlerinin İlkokulda Müzik Eğitimi Verebilmesine Dair Ebeveyn Görüşleri.

Grafik 4 incelendiğinde, %75.5 oranında görüşe göre, müzik öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha iyi bir müzik eğitimi yapabilmesinde ilkokul öğrencilerinin gelişim düzeylerinin bir engel teşkil etmediği belirlenmiştir. %4.3 oranında görüşlerde ise ilkokul öğrencilerinin gelişim düzeyleri göz önüne alındığında müzik öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha iyi eğitim verebilmede yetersiz kaldığı belirlenmiştir. %20.2 ora-

nındaki görüşlerde, ilkokul öğrencilerinin gelişim düzeylerinin müzik öğretmenin sınıf öğretmenlerinden daha iyi bir eğitim verebilmesine kısmen engel olabildiği tespit edilmiştir.

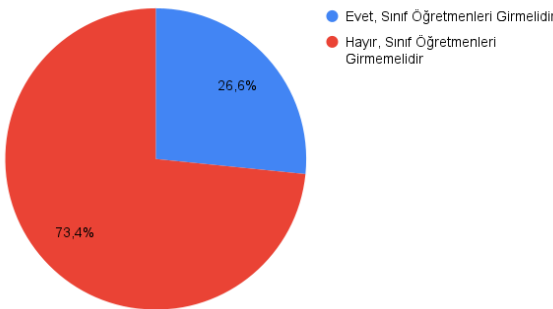
5- Sizce müzik dersinde seviyeye uygun ders işleme, sınıf öğretmeni ya da müzik öğretmeni olup olmamaya göre değil, öğretmenin becerisine göre mi değişmektedir?



Grafik 5. Müzik Eğitimini Seviyeye Uygun Verebilmede Öğretmen Becerisine Dair Ebeveyn Görüşleri

Grafik 5 incelendiğinde, müzik dersini seviyeye uygun işleyebilmede %41.5 oranında dersi veren kişinin sınıf öğretmeni veya müzik öğretmeni olmasına göre değil öğretmenin becerisine göre değişmekte olduğu görüşü tespit edilmiştir. %23.4 oranındaki görüşe göre ise müzik eğitimini seviyeye uygun işleyebilmenin öğretmenin becerisine göre değişmeyeceği, dersi işleyen kişinin sınıf öğretmeni ya da müzik öğretmeni olmasının önemli olduğu belirlenmiştir. %35.1 oranındaki görüşlere göre, müzik eğitimini seviyeye uygun işleyebilmede öğretmenin becerisine göre kısmen değişebildiği tespit edilmiştir.

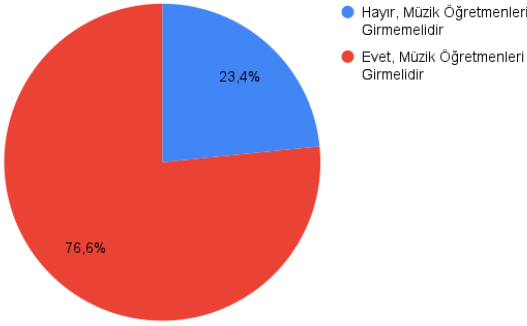
6- Sizce müzik eğitimi dersine sınıf öğretmenleri mi girmelidir?



Grafik 6. Müzik Eğitimi Dersine Sınıf Öğretmenlerinin Girmesine Dair Ebeveyn Görüşleri

Grafik 6 incelendiğinde, müzik eğitimi dersine %26.6 oranında görüş, sınıf öğretmenlerinin girmesi gerektiğini belirtirken, %73.4 oranındaki büyük görüş ise müzik eğitimi dersine sınıf öğretmenlerinin girmemesi gerektiği yönünde olmuştur.

7- Sizde müzik eğitimi dersine müzik öğretmenleri mi girmelidir?



Grafik 7. Müzik Eğitimi Dersine Müzik Öğretmenlerinin Girmesine Dair Ebeveyn Görüşleri

Grafik 7 incelendiğinde katılımcıların büyük bir kısmı %76.6 müzik derslerine, müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği fikrinde uzlaşmışlardır. Bu görüşün yanında katılımcıların %23.4'ü ise müzik eğitimi dersine müzik öğretmenin değil sınıf öğretmenin girmesi gerektiği görüşünü belirtmişlerdir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, ilkokullarda müzik derslerinin sınıf öğretmenleri mi yoksa müzik branş öğretmenleri tarafından mı verilmesi gerektiği sorusuna yönelik ebeveyn görüşleri incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, katılımcı velilerin büyük çoğunluğu müzik derslerinin, bu alanda uzmanlaşmış branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu durum, özellikle müzik eğitiminin pedagojik niteliği ve alan bilgisi gerektiren yapısı göz önünde bulundurulduğunda anlamlı bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Elde edilen bulgular, daha önce yapılmış çeşitli araştırmalarla da örtüşmektedir. Örneğin, Şahin ve Aksüt (2002) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, ilköğretim birinci kademedeki görev yapan öğretmenlerin %87'si müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu oran, müzik eğitiminin niteliğinin artırılmasında branş öğretmenlerinin rolünü vurgulayan önemli bir göstergedir. Benzer şekilde, Altun ve Uzuner (2018), sınıf öğretmenlerinin görüşlerini inceledikleri çalışmalarında, müzik dersle-

rinin uzman öğretmenler tarafından verilmesinin öğrencilerin gelişimi açısından daha faydalı olacağını ifade etmişlerdir. Bu görüş, müzik eğitiminin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için alan bilgisi kadar müzik pedagojisinin de önemli olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca Başaran ve Güçlü (2020) tarafından yürütülen bir başka çalışmada hem sınıf öğretmenleri hem de branş öğretmenleri, müzik, görsel sanatlar ve oyun/fiziki etkinlikler gibi derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesinin daha uygun olacağı yönünde görüş bildirmiştir. Bu sonuçlar, araştırmadan elde edilen ebeveyn görüşlerini destekler niteliktedir. Uluslararası literatür de benzer sonuçlar sunmaktadır. Örneğin, Russell-Bowie (2009), Avustralya’da yaptığı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi alanında kendilerini yetersiz hissettiklerini ve bu nedenle müzik derslerinin uzman öğretmenler tarafından verilmesinin daha etkili olacağını belirtmiştir. Aynı şekilde, Holden ve Button (2006) da ilkokullarda müzik derslerinin etkili bir şekilde yürütülmesinin, öğretmenin müzikal yeterliliğine doğrudan bağlı olduğunu ortaya koymuştur.

Bu araştırmada elde edilen bulgular, ilkokullarda verilen müzik derslerinin, haftalık ders saatlerinin ebeveynler tarafından genel olarak yeterli bulunduğunu göstermektedir (bkz. Grafik 1). Velilerin bu olumlu algısı, müzik eğitimi süresinin aileler nezdinde tatminkâr olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Ancak söz konusu sonuçlar öğretmenlerin görüşlerine dayanan önceki araştırmalarla karşılaştırıldığında bazı farklılıklar barındırmaktadır. Örneğin, Toraman (2013)’ın müzik öğretmenleriyle gerçekleştirdiği çalışmada, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu mevcut müzik dersi saatlerinin yetersiz olduğunu belirtmiş ve ders içeriklerinin gerektirdiği pedagojik etkinliklerin sağlanabilmesi için ders saatlerinin artırılması gerektiğini savunmuştur. Bu durum, öğretmenler ile ebeveynler arasında müzik derslerinin süresi konusunda algı farklılıklarının bulunduğunu göstermektedir. Benzer biçimde, İldanlı (2010)’un ortaokul öğrencileri ve öğretmenleriyle yürüttüğü araştırmada, görsel sanatlar dersine ayrılan haftalık bir ders saatinin yetersiz olduğu, ders saatinin en az iki saat olarak planlanması gerektiği vurgulanmıştır. Bu çalışma, sanat eğitimi alanında ders süresi yetersizliği algısının öğretmenler ve öğrenciler arasında ortak bir endişe olduğunu ortaya koyarken, ebeveynlerin algısıyla arasındaki farklılıkları da gözler önüne sermektedir. Öte yandan, Kara ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersine ilişkin görüşlerini inceleyen çalışmada, 1., 2. ve 3. sınıflarda haftada beş saat olarak belirlenen ders süresinin fazla bulunduğu, ancak 4. sınıfta haftada iki saat olan ders süresinin

yetersiz olduğu belirtilmiştir. Bu durum, ders saatlerinin yeterliliği konusundaki değerlendirmelerin hem ders türüne hem de sınıf düzeyine bağlı olarak değişkenlik gösterebildiğini ortaya koymaktadır.

Araştırmada, ilkokulda müzik derslerini veren sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin müziğe yönelik ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkaran etkinlikleri gerçekleştirme konusunda yeterli oldukları yönünde bulgular elde edilmiştir (bkz. Grafik 2). Ancak bu sonuçlar literatürde yer alan bazı çalışmalarla farklılık arz etmektedir. Örneğin, Şahin ve Aksüt (2002) tarafından I. kademede müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşlerini inceleyen çalışmada, öğretmenlerin %42.1'i "Müzik dersi etkinliklerini uygulamada yetenekliyim." ifadesine katılmadıklarını belirterek, kendilerini müzik eğitimi alanında yetersiz görmüşlerdir. Arslan ve Tenkoğlu (2007) ile Boswell (1991), öğretmenlerin ders işleme sürecinde kullandıkları yöntem ve tekniklerin öğrencilerin müzik eğitimine olan yetenek ve beceri gelişimini doğrudan etkilediğini vurgulamışlardır. Bu doğrultuda, müzik dersine giren sınıf öğretmenlerinin çocuklarda müziğe karşı olumlu tutumlar geliştirmeleri, dersleri sevdirerek öğrencilerin beceri alanlarını desteklemeleri büyük önem taşımaktadır (Kılıç, 2009). Zira alanla ilgili yeterli bilgi ve beceriye sahip olmayan sınıf öğretmenlerinin, çocukların müzik dersini eksik, hatalı ve yetersiz öğrenmelerine yol açabileceği ifade edilmektedir (Göğüş, 2008). Öte yandan, sınıf öğretmeni adayları ve öğretmenlerin lisans eğitimlerinde müzik eğitimi dersleri almakla birlikte, bu derslerin ilkokulda müzik derslerini yeterli düzeyde vermeye yetmediği ve bu nedenle müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği yönündeki görüşler literatürde yaygın olarak yer almaktadır (Özmen, 2009; Şaktanlı, 2004; Özgül, 2017). Uluslararası alanda da benzer değerlendirmeler mevcuttur. Örneğin, Darling-Hammond ve Bransford (2005), öğretmen yeterliliklerinin öğrencilerin akademik ve sosyal gelişiminde kritik bir rol oynadığını vurgulamış, özellikle müzik ve sanat eğitiminde öğretmenlerin alan bilgisi ve pedagojik yeterliliğinin önemine dikkat çekmiştir. Alanyazında yer alan bulgular ile bu araştırmada ebeveyn görüşlerine dayalı olarak elde edilen sonuçlar arasında belirgin farklılıklar gözlemlenmiştir. Bu durum, müzik eğitimi sürecine ilişkin değerlendirmelerin, sürece katılan farklı paydaşlar (ebeveynler, öğretmenler, araştırmacılar) tarafından farklı biçimlerde algılandığını ortaya koymaktadır. Özellikle ebeveynlerin, sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yeterliliğine ilişkin olumlu değerlendirmeleri; öğretmenlerin kendi mesleki yeterlik algıları ve akademik çalışmalarda sıklıkla vurgulanan yetersizlik bulgularıyla kıyaslan-

dığında dikkat çekici bir bulgudur.

Araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmenlerinin müzik dersini süre açısından verimli ve amacına uygun şekilde kullanabildikleri tespit edilmiştir (bkz. Grafik 3). Bu bulgu, Altun ve Uzuner'in (2018) yürüttüğü "Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" adlı çalışmayla çelişmektedir. Söz konusu çalışmada öğretmenler, müzik dersinin zaman zaman farklı derslerin öğretimi için kullanıldığını ifade etmişlerdir. Mevcut araştırmanın bulguları ise sınıf öğretmenlerinin müzik dersini planlı bir biçimde yürüttüklerini ve ders saatini etkin şekilde değerlendirebildiklerini ortaya koymaktadır. Sınıf öğretmenlerinin öğrencileri yakından tanımaları, onların bireysel gelişim düzeylerine uygun etkinlikler düzenlemelerine olanak sağlamakta; bu durum da dersin pedagojik açıdan daha etkili yürütülmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca öğretmenler, müzik dersini günün en verimli saatlerine yerleştirme ve disiplinler arası bağ kurarak diğer derslerle bütünlük bir şekilde işleme imkânına sahiptir. Toraman (2013), müzik eğitiminin özellikle ilkokulun ilk yıllarından itibaren sistemli ve etkili biçimde yürütülmesinin öğrencilerin müzikal gelişimleri açısından büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır.

Araştırma kapsamında elde edilen bir diğer bulguya göre, ilkokul öğrencilerinin gelişim özellikleri, müzik dersinde sınıf öğretmenine kıyasla branş öğretmeninin daha nitelikli bir eğitim sunmasına engel teşkil etmemektedir (bkz. Grafik 4). Bu bulgu, Kara ve arkadaşlarının (2017) Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersine ilişkin yaptıkları çalışmayla benzerlik göstermektedir. Söz konusu çalışmada sınıf öğretmenleri, bu derse beden eğitimi branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğini, çünkü branş öğretmenlerinin konuya ilişkin daha fazla bilgi ve donanıma sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla öğrencilerin fiziksel gelişim düzeylerine uygun etkinliklerin daha etkili uygulanabileceği düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre, müzik derslerinin öğrencilerin seviyelerine uygun biçimde işlenebilmesi, öğretmenin branşından çok pedagojik yeterliliği ve müziksel becerileriyle ilişkilidir (bkz. Grafik 5). Bu sonuç, dersin niteliğini belirleyen temel unsurun, öğretmenin mesleki donanımı ve uygulama becerileri olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun etkinliklerin seçilmesi ve müzik öğretiminde etkili yöntemlerin kullanılması, öğretmenin sınıf yönetimi, planlama ve alan bilgisi yeterliliğiyle doğrudan ilişkilidir. Arapgirlioğlu ve Karagöz (2011) yaptıkları çalışmada, müzik

derslerini yürüten öğretmenlerin alan bilgisine sahip olmasının, öğrencilerin müziğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde etkili olduğunu vurgulamıştır. Benzer şekilde, Özmenteş ve Özmenteş (2005), öğretmenlerin müzik eğitimi sürecinde karşılaştıkları güçlüklerin çoğunun alan yeterliliğinden kaynaklandığını belirtmiş ve etkili bir müzik eğitiminin ancak yeterli mesleki bilgiye sahip öğretmenler tarafından yürütülebileceğini ifade etmiştir. Özellikle sınıf öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldıkları müzik öğretimi derslerinin uygulama açısından yetersiz kaldığı, ancak bu öğretmenlerin gerekli hizmet içi eğitimlerle desteklenmeleri durumunda müzik derslerini etkili bir şekilde işleyebilecekleri farklı çalışmalarda da vurgulanmaktadır.

Araştırma bulguları, ilkokul müzik derslerinin müzik öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği yönündeki görüşleri desteklemektedir (bkz. Grafik 6 ve 7). Müzik öğretmenlerinin, alan bilgisi ve pedagojik donanım açısından dersleri daha nitelikli bir şekilde işleyebildiği düşünülmektedir. Çünkü müzik öğretmenleri, müzik aletlerinin kullanımı, çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun şarkı seçimi ve müzikle ilgili diğer teknik becerilerde sınıf öğretmenlerine kıyasla daha yüksek yetkinliklere sahiptir (Göğüş, 2008). Ayrıca müzik öğretmenlerinin ders programlarına ve kazanımlara hakimiyetleri, derslerin daha verimli ve kalıcı olmasını sağlamaktadır (Akbulut, 2006). Bu durum, alan uzmanlarının ders işleyişindeki profesyonelliğinin, öğrencilerin müzik dersine olan ilgisini artırdığını ve ders başarısını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Altun ve Uzuner (2018) tarafından yapılan çalışmada da müzik derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği görüşü desteklenmiştir. Başaran ve Güçlü (2020) ise oyun ve fiziksel etkinlikler dersine ilişkin yaptıkları çalışmada, sınıf ve branş öğretmenlerinin müzik ve görsel sanatlar derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiği konusunda ortak görüşe sahip olduklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Öz ve Altun-Dinç, (2021) görsel sanatlar dersinin niteliği açısından sınıf öğretmenlerinin alan bilgisi yetersizliğinin önemli bir eksiklik olduğunu ve branş öğretmenlerinin bu dersleri yürütmesinin eğitim kalitesini artıracaklarını vurgulamışlardır. Bu bağlamda, araştırma bulguları ile literatürdeki öğretmen görüşleri paralellik göstermekte olup, müzik eğitiminin niteliğinin artırılması için branş öğretmenlerinin derslere katılımının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Öneriler

- Müzik Derslerinde Branş Öğretmenlerinin Görev Almasının Teşvik

Edilmesi: Araştırma sonuçları, ilkokulda müzik derslerinin müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesinin daha etkili olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, okullarda branş öğretmenlerinin görevlendirilmesi için eğitim politikalarında ve okul yönetimi uygulamalarında düzenlemeler yapılabilir.

- Sınıf Öğretmenleri İçin Müzik Eğitimi Odaklı Beceri Geliştirme Programları: Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin olumlu algılarına rağmen, uygulamadaki yeterliliklerini artırmak amacıyla, çocukların ilgi ve yeteneklerini keşfedip geliştirebilecekleri pratik ve deneyimsel eğitim programları oluşturulabilir.
- Veli Katılımının ve Farkındalığının Arttırılması İçin Yenilikçi Yaklaşımlar: Ailelerin müzik eğitiminin önemine dair bilinçlenmesi için okul-veli iş birliği projeleri geliştirilerek çeşitli seminerlerle velilerin sürece aktif katılımı sağlanılabilir.

Kaynakça

- Afacan, Ş. ve Şentürk, N. (2016). Okul öncesi ve sınıf eğitimi anabilim dallarına yönelik müzik okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 7(25), 228-247.
- Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 23-28.
- Altun, Z. D. ve Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1416-1432.
- Arapgırlıoğlu, H. ve Karagöz, B. (2011). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi sürecinin durumu ve değerlendirilmesi. *Education Sciences*, 6(1), 183-196.
- Arslan, A. ve Tenkoğlu, T. (2007). Sınıf öğretmenlerinin müzik algılarının öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarına etkisi. Ş. Yaşar (Ed.), *VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu* içinde (s. 265-269). Anadolu Üniversitesi.
- Babacan, E., Babacan, M. D. ve Pirgon, Y. (2011). İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 325-336.
- Babaç, E. E. ve Yıldız, G. (2018). Dil gelişiminde müziğin yeri. *Fine Arts*, 13(3), 10-22.
- Başaran, M. ve Güçlü, F. (2020). İlkokullarda hangi derslere hangi öğretmenlerin girmesi gerektiğine ilişkin öğretmen görüşleri. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(2), 444-459.
- Başer, F. A. (2004). Müziğin okul öncesi dönemde çocuk gelişimine katkısı. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 1-10.

- Boswell, J. (1991). Comparisons of attitudinal assessments in middle and junior high school general music. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 108, 49-57.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Costa-Giomi, E. (1999). The effects of three years of piano instruction on children's academic achievement, school performance and self-esteem. *Psychology of Music*, 27(2), 130-148. <https://doi.org/10.1177/0305735699272002>
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4. bs.). SAGE Publications.
- Darling-Hammond, L. (2000). *Teacher quality and student achievement: A review of state policy evidence*. *Educational Policy Analysis Archives*, 8(1), 1-44. <https://doi.org/10.14507/epaa.v8n1.2000>
- Darling-Hammond, L. ve Bransford, J. (Ed.). (2005). *Preparing teachers for a changing world: what teachers should learn and be able to do*. Jossey-Bass.
- Davidson, J. W. ve Good, J. M. M. (2002). Social and cognitive development through music participation. *Psychology of Music*, 30(2), 147-161. <https://doi.org/10.1177/0305735602302004>
- Ercan, M. (2006). *Eğitim fakülteleri ilköğretim bölümleri sınıf öğretmenliği programı son sınıf öğrencilerinin ilköğretim 1. devre müzik derslerine yönelik mesleki alan yeterliklerinin incelenmesi* (Tez No. 188919) [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Eser, M. (2010). Müzik ve bilişsel gelişim. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 33(1), 23-30.
- Gordon, E. E. (2007). *Learning sequences in music: A contemporary music learning theory*. GIA Publications.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 369-382.
- Güven, E. (2011). Müzik dersleri ve kaynaştırma uygulaması. *Kastamonu Education Journal*, 19(3), 709-718.
- Hall, C. (2018). *Masculinity, class and music education*. Springer.
- Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269-289. <https://doi.org/10.1177/0255761410370658>
- Hallam, S. ve Creech, A. (2010). *Music Education in the 21st Century in the United Kingdom: Achievements, Analysis and Aspirations*. Institute of Education-London.
- Helvacı, A. (2012). İlköğretim I. kademe öğrencilerinin müzik eğitimi ile ilgili temel kavram ve kültürel bilgi düzeylerine ilişkin bir araştırma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 531-546.
- Higgins, L. (2012). *Community music: In theory and in practice*. Oxford University Press.
- Hille, K., Gust, K., Bitz, U. ve Kammer, T. (2011). Associations between music education, intelligence, and spelling ability in elementary school. *Advances in Cognitive Psychology*, 7, 1-6.

- Holden, H. ve Button, S. (2006). The teaching of music in the primary school by the non-music specialist. *British Journal of Music Education*, 23(1), 23–38. <https://doi.org/10.1017/S0265051705006728>
- İldanlı, D. (2010). *İlköğretim okullarının II. kademesinde görsel sanatlar dersi haftalık ders saati süresinin yeterliğinin araştırılması*. (Tez No. 261105) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İmik, Ü. (2014). *Çizgi film ve müzik*. Gece Kitaplığı.
- Kara, Ç. R., Kılıç, K. S. ve Öncü, E. (2017). Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersi hakkındaki görüşleri. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 8(15), 18-46.
- Karslı, M. D. (2010). *Eğitim bilimine giriş*. Pegem.
- Kılıç, I. (2009). Problems encountered by primary school teachers in the teaching of music. *Inonu University Journal of The Faculty Of Education*, 10(1), 123-125.
- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2010) İlköğretim 4. ve 5. sınıf müzik dersinin gerçekleştirme düzeyine ilişkin öğrenci görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* 8, 139-155.
- Levitin, D. J. (2006). *This is your brain on music: The science of a human obsession*. Dutton/Penguin.
- Öz, Z. ve Altun Dinç, Z. (2021). Sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar dersinin işlenişine ilişkin görüşleri. *Uygulamada Eğitim ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(2), 94-113.
- Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.
- Özdemir, G. ve Yıldız, G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 77-90.
- Özgül, İ. (2017). Sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin öğretmen eğitimi programında müzik eğitimine ilişkin tutumları. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2491-2506.
- Özmen, S. (2009). *Sınıf öğretmenliği bölümü dışında farklı fakülte ve bölümlerden mezun sınıf öğretmeni olarak atanmış öğretmenlerin müzik dersindeki mesleki yeterliliklerine ilişkin görüşleri (Erzurum Oltu İlçesi Örneği)* (Tez No. 278220) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özmenteş, G. ve Özmenteş, S. (2005). Buca eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dalı yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitimden beklentileri ve yüksek lisans programı ile ilgili görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17), 247-255.
- Rickard, N. S., Appelman, P., James, R., Murphy, F., Gill, A. ve Bambrick, C. (2013). Orchestrating life skills: The effect of increased school-based music classes on children's social competence and self-esteem. *International Journal of Music Education*, 31(3), 292-309.
- Russell-Bowie, D. (2009). What me? Teach music to my primary class? Challenges to teaching music in primary schools in five countries. *Music Education Research*, 11(1), 23–36. <https://doi.org/10.1080/14613800802699549>
- Saarikallio, S. ve Erkkilä, J. (2007). The role of music in adolescents' mood regulation. *Psychology of Music*, 35(1), 88-109. <https://doi.org/10.1177/0305735607068889>

- Saydam, R. (2003, 30-31 Ekim). *İlköğretim okulu I ve II. devre müzik eğitiminde eğitimci sorunu* [Bildiri sunumu]. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, Malatya, Türkiye.
- Schellenberg, E. G. (2005). Music and cognitive abilities. *Current Directions in Psychological Science*, 14(6), 317-320.
- Selçuk, Z., Kayılı, H. ve Okut, L. (2004). *Çoklu zekâ uygulamaları* (4. bs.). Maya-Gen Eğitim Yayınları.
- Soysal, A. Ş., Yalçın, K. ve Karakaş, S. (2005). Temporal lobun sesi: müzik. *Yeni Symposium*, 43, 107-113.
- Swanwick, K. (1999). *Teaching music musically*. Routledge.
- Şahin, K. ve Aksüt, M. (2002). I. kademedeki müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 105-118.
- Şakıtanlı, C. (2004). Son sınıf öğrencilerinin lisans programında verilen müzik eğitimi derslerine ilişkin görüşleri 1924-2004. *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* içinde (s. 271-283). Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Şendurur, Y. ve Barış, D. A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Tezel Şahin, F. (2006). *Müzik ve hareket. Müziğin okul öncesi eğitimde kullanılması*. Kök Yayıncılık.
- Topoğlu, O. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 11(2), 730-743.
- Toraman, M. (2013). *Müzik öğretmenlerinin ilköğretim programında yer alan müzik dersine yönelik görüşleri üzerine nitel bir araştırma* (Tez No. 357105) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Umuzdaş, M. S. (2017). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin elektronik org dersindeki deşifre becerileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(28), 264-273.
- Yener, S. ve Öztürk, E. (2008). İlk ve orta öğretim kurumlarında şiddetin önlenmesinde müzik eğitiminin önemi. *Sanat Dergisi*, (14), 111-115.
- Yeşilyaprak, B. (2003). *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*. Pegem.
- Yıldız, G. (2002). *Müzik öğretimi*. Anı Yayıncılık.
- Yokuş, H. ve Yokuş, T. (2010). *Müzik ve çalgı öğrenimi için strateji rehberi 1: öğrenme stratejiler*. Pegem.